

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Institut Manuel Carrasco i Formiguera

Carrer del Consell de Cent, 1
08182 Sant Feliu de Codines
Tel. 93 866 27 55
Fax 93 866 21 43
e-mail: a8060009@xtec.cat
<http://www.xtec.cat/centres/a8060009>

PLC

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

**Institut Manuel Carrasco i
Formiguera**

2a edició: Aprovat pel Consell
Escolar el 17 de desembre de 2018

Índex

1. Introducció	Pàgina 2
2. Marc legal	Pàgina 2
3. Estudi del context	Pàgina 3
3.1 Alumnat	
3.2 Professorat	
3.3 Personal d'administració i serveis (PAS)	
3.4 Associació de mares i pares (AMPA)	
4. Finalitats lingüístiques del centre	Pàgina 4
4.1 Objectius	Pàgina 5
5. El tractament de les llengües a l'Institut Manuel Carrasco i Formiguera	Pàgina 7
5.1 Criteris generals per al tractament de les llengües	
5.2 Plantejament coordinat de les llengües catalana i castellana	
5.3 Coordinació amb altres àrees	
5.4 Les llengües estrangeres. Diverses opcions	
6. Alumnat nouvingut i amb necessitats educatives especials	Pàgina 11
6.1 Atenció a alumnat nouvingut	
6.2 Alumnat amb necessitats educatives especials	
7. L'ús de llengües en les relacions externes del centre	Pàgina 13
8. Recursos materials i equipaments	Pàgina 14

1. Introducció

Aquest projecte lingüístic s'elabora a partir de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació que, en el seu Títol II Del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, estableix el règim lingüístic del sistema educatiu i a l'article 14 determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.

Per tant, el Projecte Lingüístic del centre es considera un document inclòs en el Projecte Educatiu i és una declaració de principis referida al tractament general de les llengües (català, castellà, anglès i francès) a l'institut, tant pel que fa referència al seu ús normal com al seu ensenyament.

Les característiques d'aquest document són les següents:

- La legalitat ha de ser sempre el seu marc de referència.
- Ha d'existir una adequació de les competències comunicatives i lingüístiques del professorat del centre en relació a la llengua vehicular i la realitat de l'entorn.
- És vinculant per part de tots els components de la comunitat educativa.
- És global en la seva aplicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge dels diferents cursos, així com en la gestió educativa i administrativa del centre.
- És obert a les adaptacions necessàries.

Per tal de potenciar l'aplicació pràctica del projecte lingüístic de centre, es considera prioritari la figura del coordinador LIC.

2. Marc legal

El present projecte lingüístic s'ajusta al que estableixen els articles 10, 11, 12 i 16 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, i l'article 5.1.e) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

3. Estudi del context

3.1 L'entorn lingüístic de la comunitat educativa del centre

L'INS Manuel Carrasco i Formiguera és un institut del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, situat a Sant Feliu de Codines (Vallès Oriental), al carrer Consell de Cent, número 1.

3.1 Alumnat Els alumnes que tenim provenen majoritàriament de Sant Feliu de Codines, la majoria procedents del centre públic adscrit Jaume Balmes, tot i que també en venen del centre concertat religiós Immaculat Cor de Maria de la mateixa població. També hi ha alumnes de les poblacions veïnes de Gallifa, Bigues i Riells (Saulons d'en Déu) i Sant Quirze Safaja. A causa de la procedència dels nostres alumnes, la llengua majoritària és el català; per tant, durant el curs 2018-2019 pràcticament tot l'alumnat l'entén i el sap parlar. Només un 1'8 % són nous (un alumne ha arribat aquest curs i dos més, el curs passat).

3.2 Professorat

La totalitat dels professors amb plaça definitiva al nostre centre té una titulació que acredita competència lingüística en llengua catalana. I el professorat provisional també disposa de la capacitació lingüística que es requereix legalment. En el nostre claustre de professors, 6 tenen el Mòdul II, 8 tenen el Nivell C, 4 tenen el Nivell D, 1 La Capacitació de Grau mitjà (valencià) i 1 el Grau de Català FP2/Batxillerat. Pel que fa a l'ús, la majoria del professorat fa servir la llengua catalana en les seves relacions personals i en la seva tasca docent.

3.3 Personal d'administració i serveis (PAS)

L'administrativa i el conserge també tenen la titulació que acredita competència lingüística en llengua catalana (nivell D i nivell C respectivament). Per tant, és aquesta la llengua que utilitzen en les seves relacions personals i professionals a nivell oral i

escrit. I tota la documentació administrativa del centre, tan interna com externa, és redactada en català, a excepció d'algun cas puntual de comunicació amb pares d'alumnes que desconeixen la llengua. Per aquest motiu, el centre disposa de material traduït en diverses llengües amb l'objectiu de facilitar la comunicació amb les famílies.

3.4 Associació de mares i pares (AMPA)

Habitualment la llengua que s'utilitza en les reunions de l'AMPA és el català i les comunicacions escrites sempre són redactades en aquesta llengua.

4. Finalitats lingüístiques del centre

a) El llenguatge és la base del coneixement, de l'aprenentatge i de la comunicació. Ha de ser vist a l'institut com a eina de desenvolupament del propi pensament i com a mitjà necessari per a la transmissió de sentiments.

b) "S'ha de tenir present la importància del llenguatge en l'expressió de vivències, sentiments i idees, i la importància de la literatura en l'adquisició de valors estètics, i en el coneixement dels valors humans i culturals que han configurat la nostra i altres societats. El llenguatge és com un mirall que reflecteix la societat que l'utilitza; una eina que vehicula el nostre pensament, organitzant-lo i estructurant-lo, incorporant creences, valors, prejudicis i estereotips. Per això, la persistència de pràctiques discriminatòries en l'ús del llenguatge no és cap altra cosa que un senyal de la presència generalitzada de sexisme en la nostra cultura. La asimetria entre els conceptes masculins i femenins, el genèric masculí com a pretès universal o exclusió de les dones en tant que subjecte del discurs, són els principals biaixos discriminatoris en l'ús del llenguatge. Tanmateix, totes aquestes pràctiques lingüístiques discriminatòries poden ser modificades i consegüentment eradicades. El canvi és possible perquè el llenguatge és una construcció humana, un instrument viu en constant transformació i, com a tal, susceptible de ser modificat de forma conscient. Cal fer, doncs, un esforç per adaptar el llenguatge a les noves necessitats de la societat i abandonar definitivament qualsevol ús discriminatori" Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència.
Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua.

c) La llengua en els diferents àmbits ha d'evitar discriminar per raons de sexe, origen,

ideologia i condició. S'haurà de procurar la utilització d'un llenguatge no sexista en les comunicacions internes i externes del centre. En tots els documents del centre es tindran en compte els criteris d'utilització d'un llenguatge no sexista. Això també es treballarà, transversalment, a totes les àrees del currículum. De la mateixa manera es preferiran, sempre que sigui possible, aquells llibres de text que respectin un llenguatge no discriminatori.

d) S'implicarà l'alumnat en el respecte per la diversitat lingüística i en la presa de consciència de la riquesa que representa aquesta pluralitat.

e) La llengua s'aprèn des de totes les àrees del currículum. Caldrà integrar els objectius d'ensenyament de la llengua amb els objectius d'ensenyament de les diferents àrees del currículum (matemàtiques, història, etc.) i concretar acords interdisciplinaris per a l'aprenentatge i l'avaluació.

f) La llengua de redacció i d'exposició dels Treballs de Síntesi i dels Treballs per Projectes serà el català, a excepció d'aquells treballs el tema dels quals exigeixi l'expressió en un altre idioma.

g) Cal afavorir l'aprenentatge dels idiomes adaptant, sempre que sigui possible, l'oferta a la demanda, tenint present que algunes matèries es puguin impartir en anglès o francès, si s'escau.

h) Cal promoure activitats relacionades amb més d'una llengua ja que donen sentit, motiven i enriqueixen les relacions: viatges, intercanvis, recitals poètics, tertúlies literàries, exposicions orals, lectures, audicions, cinema, teatre, conferències amb debat, etc.

i) Caldrà fomentar la llengua oral des de totes les àrees, promovent les exposicions orals en tots els àmbits de l'ensenyament.

j) Des de les assignatures de llengua es programarà l'assistència a espectacles, així com la participació en concursos literaris de diversa índole i els col·loquis amb escriptors i escriptores.

k) En conclusió, el coneixement i l'ús de diferents llengües són imprescindibles per a interactuar en un context lingüístic i cultural complex com el present, i el nostre centre

pretén proporcionar els instruments per garantir les oportunitats de comunicació i d'aprenentatge al llarg de la vida i la capacitat i la formació professional de l'alumnat.

4.1 Objectius

L'objectiu fonamental del nostre projecte lingüístic, com detallarem més endavant, és un projecte plurilingüe, que pretén aconseguir que tots els alumnes assoleixin una competència comunicativa que els permeti, en finalitzar l'educació secundària, usar correctament el català i el castellà, com a llengües de relació i d'aprenentatge, i poder emetre i comprendre missatges orals i escrits en les llengües estrangeres que el nostre centre estableix.

En conseqüència, establim els següents objectius:

- a) Mantenir i incrementar l'ús de la llengua en els àmbits escolars i extraescolars, tot contribuint a la cohesió social.
- b) Establir i concretar un pla d'acollida per a l'alumnat d'incorporació tardana.
- c) Plantejar un tractament coordinat de les llengües (català/castellà).
- d) Fomentar el coneixement de les llengües estrangeres i la seva cultura.
- e) Difondre la informació sobre cursos complementaris per a la formació dels professors.
- f) Elaborar la documentació bilingüe, quan aquesta s'hagi de fer així necessàriament.
- g) Vetllar perquè les activitats escolars organitzades per l'AMPA es continuïn fent majoritàriament en llengua catalana.

h) Atendre la diversitat lingüística que, fruit de la immigració, arriba al nostre centre.

i) Prendre consciència de la necessitat del desenvolupament de les competències comunicatives i lingüístiques dels alumnes per a l'assoliment dels objectius bàsics de totes les matèries. Vetllar per l'ús correcte, oral i escrit, de la llengua catalana i castellana, tant pel que fa a la comprensió com pel que fa a l'expressió.

5. El tractament de les llengües a l'Institut Manuel Carrasco i Formiguera

5.1 Criteris generals per al tractament de les llengües

L'ensenyament-aprenentatge de qualsevol de les llengües presents en el currículum, s'ha de fer des d'un enfocament funcional i comunicatiu; l'objectiu fonamental és l'adquisició d'un bon nivell de competència comunicativa dels alumnes. La presència de dues llengües oficials a Catalunya ha de facilitar la reflexió sobre la situació i la realitat sociolingüística.

Estatus de cadascuna de les llengües presents en el currículum

La llengua catalana és la llengua que s'utilitza habitualment en el nostre centre com a llengua de comunicació i d'aprenentatge; per tant, ensems que matèria curricular, té l'estatus de llengua vehicular de les relacions internes i externes i, també, de les diferents àrees curriculars. Referència legal: "El català com a llengua pròpia de Catalunya ho és també de l'ensenyament. S'utilitzarà com a llengua vehicular i d'aprenentatge de l'educació secundària obligatòria". Decret 96/1992. Article 5.

La llengua castellana és matèria d'aprenentatge, a fi que l'alumnat la pugui usar com a font d'informació i com a vehicle d'expressió. La llengua catalana i la llengua castellana estan agrupades dins d'una única àrea de llengua, per tal de poder elaborar una programació i un tractament coordinat d'ambdues llengües. Des de l'àrea de llengua, es pretén un model d'organització i un tractament de les llengües que faci possible aconseguir que tots els nois i totes les noies quan acabin l'ESO sàpiguen "Comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, en llengua catalana i castellana..." Referència legal Decret 96/1992. Article 2.

Cal garantir, doncs, amb els mitjans i les estructures necessàries, que l'alumnat en acabar l'ESO hagi assolit les competències bàsiques orals i escrites, tant de comprensió com d'expressió en llengua catalana i en llengua castellana.

Quant a les llengües estrangeres presents al currículum del nostre centre (anglès i francès), tenen un tractament de matèria curricular amb l'objectiu que, en finalitzar l'ESO, l'alumnat també pugui comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat almenys en una llengua estrangera.

5.2 Plantejament coordinat de les llengües catalana i castellana

La competència comunicativa de la majoria dels nostres alumnes és força equiparable en català i castellà, la qual cosa permet un tractament força equitatiu quant a distribució horària i plantejament metodològic de l'àrea.

Així, doncs, el professorat de l'àrea de llengua s'haurà de coordinar al llarg de tot el curs ja que caldrà que prengui tot un seguit de decisions sobre diferents aspectes, amb l'objectiu d'evitar repeticions innecessàries i/o omissions i d'afavorir la transferència d'aprenentatges:

a) L'ensenyament aprenentatge de les habilitats lingüístiques es planteja a partir de textos reals i funcionals. Per això ens basem en la diversitat de textos, des dels d'ús més quotidià fins als textos literaris a partir dels quals es treballen aspectes més conceptuals.

b) En la programació de les matèries comunes de llengua de l'ESO es distribueixen les tipologies textuals per nivells i per trimestres. Els textos referents als mitjans de comunicació es treballen des de les dues llengües, per la seva importància en la societat actual. Els textos expositius, el domini dels quals és fonamental en el

currículum escolar, s'inicien en els primers nivells i es desenvolupen, sobretot, a 3r i 4t d'ESO, i es fan en català i en castellà, per tal de reforçar el seu aprenentatge en ambdues llengües.

c) A més, es treballa de cara a establir una mateixa terminologia per tal de donar unitat a l'àrea i d'evitar confusions entre l'alumnat.

d) Les optatives d'aprofundiment i d'iniciació es programen amb l'objectiu que l'alumnat millori els coneixements de totes dues llengües i literatures.

e) Al mateix temps, s'han seleccionat uns objectius mínims d'etapa, en funció d'uns criteris comuns d'àrea.

f) Es col·labora, des de l'àrea de llengua, en l'elaboració dels materials dels Treballs de Síntesi i dels Treballs per Projectes, i en la seva posterior realització, tot facilitant a l'alumnat unes eines de treball i una metodologia que li puguin servir al llarg de la seva vida. El producte final del Treball de Síntesi es redacta, majoritàriament, en llengua catalana, tot i que s'assegura la presència de les altres llengües. Davant de la importància de la competència oral, sempre s'avaluarà l'exposició oral dels treballs de síntesi de l'ESO.

5.3 Coordinació amb altres àrees

L'aprenentatge de la llengua és indispensable per a l'aprenentatge de totes les matèries curriculars. En aquest sentit, el professorat de les diferents àrees ha de ser conscient i ha de vetllar per l'ús correcte, oral i escrit, de la llengua, tant pel que fa a la comprensió com pel que fa a l'expressió. Així, doncs, alguns dels objectius relacionats amb la comprensió i expressió oral i escrita cal que siguin assumits per tot l'equip docent i revisats periòdicament.

A partir d'aquest plantejament, s'organitzen activitats que afavoreixen la millora de

l'ús funcional de la llengua, com la participació en els tallers de teatre i altres activitats, i, a més a més, es trien les optatives que es creuen necessàries amb aquesta finalitat.

5.4 Les llengües estrangeres. Diverses opcions

En el nostre institut s'imparteixen dues llengües estrangeres: anglès i francès, distribuïdes de la següent manera: com a **primer idioma** s'ofereix l'anglès i com a **segon idioma**, el francès.

Es pretén que l'alumnat en acabar l'etapa de l'ESO pugui assolir les competències bàsiques orals i escrites, tant de comprensió com d'expressió, almenys en una llengua estrangera, i preferiblement en les dues. I, per aquest motiu, se'ls ofereix la possibilitat de presentar-se a proves externes (per exemple: el DELF en el cas de la llengua francesa).

Al mateix temps, s'intenta fomentar entre l'alumnat el respecte per les altres cultures mitjançant l'interès per l'aprenentatge de les llengües estrangeres. Així mateix, fomentem sobretot l'ensenyament a nivell funcional de la llengua estrangera de cara a possibles aplicacions en un futur, tant en estudis posteriors com en la incorporació al món laboral.

Per tal de garantir tot això, el centre promourà el treball conjunt de tot el professorat de les àrees lingüístiques i promourà acords i criteris per a la bona pràctica en la coordinació, la docència i el treball conjunt amb el professorat de matèries no lingüístiques, especialment en relació amb les metodologies integrades de llengües i de continguts.

A més a més, el centre farà difusió a l'entorn de les activitats i materials elaborats per a l'impuls del plurilingüisme, i gestionarà la visibilitat del projecte en els espais virtuals del centre educatiu i en el de les entitats de l'entorn més proper.

5.5 Activitats per incentivar l'ús de la llengua i la cohesió social

En el nostre centre fomentem:

—La participació en projectes o programes d'activitats socials i culturals dels països d'origen dels diferents alumnes.

—I també les Jornades gastronòmiques multiculturals amb la participació dels diferents alumnes nouvinguts.

6 Alumnat nouvingut i amb necessitats educatives especials

6.1 Atenció a alumnat nouvingut

a) Es considera alumne nouvingut aquell que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos.

b) L'arribada d'alumnat estranger procedent de països molt diversos demana una sèrie d'actuacions puntuals, a fi de reduir les dificultats en les competències lingüístiques, comunicatives i culturals amb què es troben en arribar al nostre institut. Val a dir, però, que el nombre d'alumnes amb aquestes característiques s'ha reduït molt.

c) El centre elaborarà les adaptacions curriculars necessàries de l'alumnat procedent de fora del sistema educatiu de Catalunya, perquè el seu procés d'adaptació i integració sigui el més satisfactori i breu possible.

d) Les primeres actuacions en aquest procés d'adaptació aniran adreçades a l'adquisició d'una competència lingüística en català que li permeti integrar-se a les activitats del centre sense problemes.

e) L'institut garantirà l'aprenentatge de la llengua catalana i vetllarà perquè aquest alumnat n'adquireixi, el més aviat possible, el nivell llindar. Cal recordar que actualment no disposem d'Aula d'Acollida per a l'alumnat nouvingut, però se'ls ofereix

una atenció bastant individualitzada (tutor/a, psicòloga, LIC...) sempre i quan els recursos humans al centre ens ho permeten.

f) El centre organitzarà, si es creu necessari, optatives de reforç destinades bàsicament a l'atenció d'aquest alumnat, i integrades en el seu currículum ordinari.

g) Sempre que sigui pedagògicament possible, en acabar l'ensenyament secundari, aquest alumnat haurà de conèixer tant el català com el castellà, de manera que sigui capaç de comprendre ambdues llengües i de produir-hi missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat.

h) Per tal de facilitar la integració tant de l'alumnat nouvingut com de les seves famílies a la societat catalana i al seu sistema educatiu, es potenciarà que la comunitat educativa usi la llengua catalana en el màxim possible de situacions comunicatives.

i) L'equip directiu proporcionarà els mitjans necessaris per assegurar una bona integració de l'alumnat nouvingut en qualsevol dels nivells educatius del centre. Així mateix, l'incorporarà al curs que li correspongui i informarà les famílies nouvingudes de la situació lingüística de l'escola i de l'entorn.

j) Caldrà assegurar l'adequació del currículum, dels materials escolars i de l'avaluació per a facilitar l'aprenentatge de la llengua a l'alumnat nouvingut.

k) S'haurà d'introduir i consolidar l'ús de la llengua catalana des del moment de la incorporació de l'alumne/a al centre.

l) El centre promourà l'assistència del professorat a cursos i seminaris a fi d'adquirir la formació metodològica adequada per atendre aquest alumnat.

m) A més, el centre ha d'assegurar que tot el professorat i els altres adults que actuen a l'institut es dirigeixin sempre en català a l'alumnat nouvingut, així com ho fan amb la resta d'alumnat, a fi de facilitar-ne la integració i com a senyal de no discriminació.

6.2 Alumnat amb necessitats educatives especials

- a) La llengua catalana serà vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge de l'alumnat amb necessitats educatives especials, tenint en compte la seva consideració d'eina d'integració i cohesió del centre.
- b) En les activitats adaptades d'ensenyament, aprenentatge i avaluació de la llengua adreçades a aquest alumnat s'hi prioritzaran els aspectes més comunicatius i funcionals, sense insistir tant en els aspectes de coneixement gramatical i de sistematització de continguts.
- c) Es mantindrà el català com a llengua de recuperació o ajuda per a tot aquest alumnat, mitjançant les metodologies i recursos adients.

7. L'ús de llengües en les relacions externes del centre

La llengua catalana és el vehicle d'expressió del centre en les relacions amb altres institucions, empreses o estaments amb qui treballem habitualment. Caldrà fer de la llengua catalana la llengua de treball i relació amb totes les entitats, institucions, serveis i empreses que intervenen en el centre.

I s'haurà de dur a terme una coordinació estable amb els centres de procedència de l'alumnat per tal d'intercanviar informació sobre el grau de coneixement i ús de la llengua catalana, així com també de la castellana i de les estrangeres.

A més a més, caldrà apropar el centre a les activitats organitzades per les entitats locals que tinguin com a objectiu fomentar l'ús de la llengua i la integració a la cultura catalana.

Finalment, s'haurà de reclamar a les empreses col·laboradores del centre l'ús de la llengua catalana en els documents escrits.

8. Recursos materials i equipaments

Els materials generals del centre i de les aules, com plafons d'anuncis i convocatòries, hauran de ser preferentment en català, com també ho serà el material de les aules específiques, les d'informàtica, música, tecnologia, tallers, laboratoris... Per tant, el centre haurà d'assegurar que els recursos materials de l'institut (llibres, anuncis, convocatòries, jocs, audiovisuals, programari...) siguin preferentment en llengua catalana.

Tot i així, el centre podrà tenir, quan ho consideri oportú, taulells específics en altres llengües.

La llengua catalana, a més, és la llengua d'atenció al públic dels professionals que hi treballen. I, si cal, s'haurà d'informar de les possibilitats d'actualització de la competència lingüística en català al personal que hi treballa.